

будь господарем
у своїй громаді

ГРУДЕНЬ • 2018

ПАРТІЙНА ГАЗЕТА

СОЛІДАРНІСТЬ

СПЕЦВИПУСК

• Президент Петро Порошенко зустрічається з громадою Козельця на Чернігівщині. 28 листопада 2018 року

ГОЛОВНА РЕФОРМА КРАЇНИ

5 аргументів на користь децентралізації

Децентралізація – це передача повноважень і коштів від центральної влади до органів місцевого самоврядування для більш ефективного управління

ТОБТО місцеві проблеми повинна розв'язувати місцева, а не центральна влада, маючи у своєму розпорядженні достатньо ресурсів.

Надмірна централізація влади попередніх десятиліть призвела до занепаду більшості українських містечок, сіл і селищ. Їхні органи місцевого самоуправління не могли ухвалити жодного важливого рішення – зокрема, про будівництво чи ремонт доріг, відкриття лікарень та шкіл – без узгодження з обласною чи навіть центральною владою.

Головне завдання децентралізації – перетворити недієздатну місцеву владу на таку,

що буде спроможна ухвалювати рішення, потрібні для якісних змін у місцевій інфраструктурі, освіті, медицині та інших сферах.

Перший крок на цьому шляху – дати можливість місцевим громадам об'єднатися із сусідами. Двері для такого об'єднання в лютому 2015 року відкрив закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Мета такого об'єднання – досягнути так званої синергії, коли ефект від спільних зусиль є значно вищий, ніж від зусиль кожного окремого члена громади.

Розглянемо це на прикладі. Припустімо, вирішили

об'єднатися три села. При цьому на території одного з них є школа, але немає грошей на її утримання. Тоді як на території другого села працює підприємство, яке приносить йому достатньо коштів, та в нього немає школи. Водночас у третього села є автобус, проте там немає ані школи, ані грошей, щоб цей автобус заправляти.

Об'єднавшись у громаду, ці три села зможуть якісно вирішити спільну проблему шкільної освіти. Так, перше село надасть школу й педагогічні кадри, друге – допоможе зробити в ній ремонт і закупити пальне для шкільного автобуса, який виділить третє село. Цей спрощений приклад наочно демонструє нові можливості, що їх відкриває

закінчення на стор. 3

Найважливіше – бачити стратегію розвитку

Про досягнення Кіптівської об'єднаної територіальної громади, що на Чернігівщині, написано чимало, тож вирішила переконатися на власні очі – як проходить процес децентралізації на місцях

«Села, що не створили ОТГ, багато втрачають»

Голову ОТГ звать Володимир Кучма. Він головував у місцевій сільській раді ще до створення об'єднаної громади. Тож як ніхто інший знає, як було ДО і як стало ПІСЛЯ об'єднання. Адміністративний центр громади, як зрозуміло з

закінчення на стор. 2

23 грудня відбудуться вибори у 78 об'єднаних територіальних громадах, що охоплює близько 600 000 мешканців

• Громада приймає гостей з інших ОТГ

Найважливіше – бачити стратегію розвитку

• Відремонтована амбулаторія

назви, розташований у Кіптях, у сучасній будівлі. Заходжу до кабінету голови ОТГ.

– Це приміщення, – розповідає він, – ми побудували з «нуля». Аби гідно приймати гостей і виглядати авторитетно. І щоб працювати було зручно.

У Кіптівську об'єднану територіальну громаду влилося шість сільських рад: Кіптівська, Вовчківська, Підлісненська, Новошляхівська, Олбинська, Прогресівська. Ще мали намір долучитися Чимер та Хрещатий, проте в останній момент передумали.

– Не хочу нічого поганого казати про колег, але вважаю, що ці села багато втрачають. Наприклад, якби Чимерська сільська рада об'єдналася з нами, то мала б на сьогодні мільйони гривень тільки субвенційних коштів...

«Найважливіше – бачити стратегію розвитку»

– Спочатку бюджет становив близько 5 мільйонів. Кіптівська сільрада мала близько 3 млн, ще 2 млн припадало на решту сільських рад – тобто менш як по півмільйона. Ледве на зарплату працівникам вистачало. Про розвиток тут узагалі не йшлося. Після об'єднання за 2016 рік бюджет сягнув 24 млн. Цього року – уже під 30 млн. За рахунок чого? Ми забрали собі освіту, культуру, медицину. Відповідно, усі субвенційні кошти надійшли нам. Це близько десяти мільйонів. Решту заробляли своїми силами – за рахунок податків, що залишаються на місцях. Загалом у нас працює вісім сільгоспвиробників.

– Найважливіше, – каже пан Кучма, – це бачення стратегії розвитку громади, тобто куди ми рухаємося. Гроші можна проісти чи закопати або ж – укласти в майбутнє.

На території громади проживає 4,5 тис. чоловік.

– Наш пріоритет – турбота про дітей. Насамперед – якісна дошкільна і шкільна освіта. Крім того, ми прийняли низку програм – наприклад, щодо підтримки людей, які опинилися в складних життєвих умовах. Це учасники АТО, чорнобильці, афганці, люди з інвалідністю, багатодітні сім'ї, які не можуть забезпечити дітям гідне життя.

– Ще одна програма (здається, це перша така в Україні) – щодо підтримки народжуваності. Держава ось виділяє 40 тисяч гривень при народженні дитини, які виплачуються протягом трьох років. Ми ж практикуємо разову виплату у 20 тисяч. Ця програма почала працювати з січня 2017 року.

– Активно займаємося соціальним захистом. Для цього створили спеціальні соціальні служби. Зокрема службу підтримки людей похилого віку.

– Маємо ідею створити соціальний центр перебування дітей і дорослих, які потребують допомоги. Хочемо зробити його на базі Новошляхівської школи, яку ми закрили у зв'язку з оптимізацією. Саме приміщення дуже добротне...

• Посол Канади Роман Ващук відвідав Кіпті у червні 2018 року разом з іншими послами Великої сімки

• Володимир Кучма

– Бо що таке об'єднана територіальна громада? Це громада, яка здатна створити комфортні умови життя на своїй території. Це стосується надання адміністративних, соціальних, медичних, освітніх, культурних, спортивних послуг. Для мене як голови немає першочергових і другорядних питань – вони всі однаково важливі.

«Ми ж у Європу йдемо...»

...На першому поверсі розташований Центр надання адміністративних послуг. Двері – скляні. За задумом це відкритий офіс. Тут же встановлено термінал, через який здійснюється оплата за довідки. ЦНАП і саме приміщення сільської ради обладнано відеокамерами спостереження.

У цьому ж приміщенні щойно пройшов капітальний ремонт бібліотеки та актові зали. У бюджеті

• Президент Петро Порошенко у ЦНАПі громади. Листопад 2018 року

громади закладено десятки тисяч гривень на придбання нової літератури.

– Ми ж у Європу йдемо, – весь час повторює голова ОТГ. – Тож маємо стежити й за літературними новинками.

Нині в Кіптях працюють над створенням амбулаторії сімейної медицини. Денний стаціонар матиме чотири ліжка, передбачено господарський блок для службового автомобіля лікаря. Лікар отримуватиме від 10 тисяч гривень на місяць.

Що демонструє Прогрес

Приїжджаємо в село з трохи дивною назвою Прогрес, що належить до Кіптівської ОТГ.

Нас зустрічає керівниця відділу культури, сім'ї, молоді та спорту Кіптівської ОТГ Ірина Дубик.

Будинок культури в Прогресі – це величезне приміщення радянських часів. Його активно реформують. Бачу нову покрівлю з металопрофілю. Усередині тривають ремонтні роботи.

Якщо все доведуть до пуття, то, схоже, це буде найкраще приміщення під культурний простір із тих, що мені доводилося бачити на селі.

– У нас шість таких будинків культури. Глобально ремонтуємо поки що три. Про дрібні ремонти навіть не кажу, – ділиться пані Ірина.

З гордістю відзначає, що їхній будинок культури у 2016 році був визнаний найкращим закладом у сільській місцевості в Чернігівській області.

Рухаємося до Прогресівської школи. Це опорна школа ОТГ. В око впадають нові вікна й двері. Поруч припарковано шкільні автобуси – чисті й охайні.

Діти на подвір'ї готуються до

шкільного ярмарку. Репетирують пісню «Ми дівчата України – ми соловейки рідної землі»...

– У школі замінили систему опалення, поставили нові батареї. Плануємо ремонт фасаду та капремонт усередині, – каже директор школи Людмила Вакуленко.

Поруч зі школою розміщено дитсадок «Сонечко».

Зараз діти сплять. Завідувачка Наталія Бойко пригощає чаєм і ділиться – як багато вже зроблено і як ще багато заплановано:

– Поміняли вікна, зробили промивання опалювальної системи, і стало набагато тепліше. Покрашалося харчування. Хочеться нових меблів, сучасних розвиваючих іграшок. І це вже закладено в бюджеті.

«Тепер не треба випрошувати копійку на лампочку»

Мені час повертатися до Києва, але голова ще так багато хоче всього показати й розказати.

– Зайдьмо хоч на хвилинку в Підлісне, покажу, де розташоване наше пожежне депо, – каже він.

Погоджуюся.

По дорозі бачу трактор, зайнятий якоюсь роботою.

– Це ми купили його для нашого комунального підприємства. Ще в нас є мікроавтобус, який використовуємо за потреби – наприклад, у свята він курсує між селами, аби люди могли добиратися в гості одне до одного. До речі, безкоштовно.

Приміщення для Підлісненського пожежно-рятувального загону виглядає сучасно, з усіма відповідними комунікаціями. Розраховане на те, щоб щодня чергували пожежна машина та п'ять рятувальників.

Відзначаю, як раціонально розподілено господарські об'єкти в ОТГ: в одному селі ЦНАП, у другому – пожежне депо, у третьому – соціальний центр...

– Аякже... Щоб усюди були робочі місця, – пояснює голова.

Повертаємося в Кіпті. По дорозі Володимир Кучма, замислившись, каже:

– Знаєте, це зовсім інша справа, коли відчуваєш себе господарем на своїй землі, а не ходиш і випрошуєш копійку на лампочку.

ГОЛОВНА РЕФОРМА КРАЇНИ

закінчення. початок на стор. 1

децентралізація перед об'єднаними громадами. Саме ці можливості є ключовими аргументами на користь реформи.

1 ГРОШІ

Громади отримують гроші. Точніше – можливість їх заробляти, адже більша частина податків і зборів, які раніше потрібно було віддавати до центру, – лишатимуться на місцях.

Крім того, об'єднані громади перейдуть на прямі відносини з держбюджетом, тобто гроші з державної скарбниці потраплятимуть безпосередньо до громад, оминаючи обласні та районні центри.

2 ПОВНОВАЖЕННЯ

Нові громади отримують розширені повноваження. Кожна ОТГ дістане можливість визначати для себе пріоритети, а отже, витратити кошти так, як вважатиме за потрібне: на освіту, медицину, інфраструктуру, культуру, спорт, туризм. Один із головних принципів реформи – субсидіарність. Тобто така модель управління, за якого питання вирішуватимуться на тому рівні влади, де це найбільш ефективно.

3 ЕФЕКТИВНІСТЬ

Громади отримують ефективну місцеву владу.

Кожна ланка місцевої влади матиме чітко визначені повноваження, які не перетинатимуться.

Жителі об'єднаної громади обиратимуть одну (спільну) раду, яка сформує виконком. Цей орган і реалізовуватиме всі плани громади та звітуватиме перед нею.

4 ПОСЛУГИ

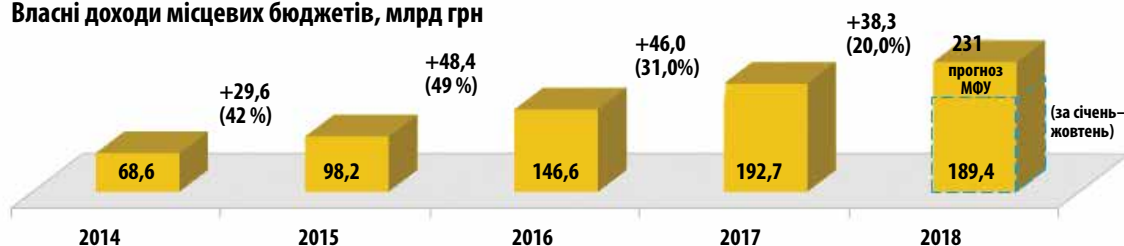
Нові громади надаватимуть необхідні послуги для своїх жителів. Це означає: щоб отримати кваліфіковану медичну допомогу, здобути середню освіту чи дістати якусь довідку, відтепер не потрібно буде їхати до районного чи обласного центру. У кожній із них працюватиме щонайменше одна сучасна медична амбулаторія та опорна школа.

Жителі громад зможуть отримати абсолютну більшість соціальних (як-от нарахування субсидії, соціальної допомоги чи допомоги з безробіття) та адміністративних (зокрема, оформити паспорт) послуг максимально наближено до місця проживання. Причому в одному місці – центрі надання адміністративних послуг.

Надходження власних доходів 665 ОТГ за січень–жовтень 2018 року, порівняно з січнем–жовтнем 2017 року, млн грн

Платежі до бюджету	665 ОТГ, всього		з них:									
			366 ОТГ, що об'єдналися у 2015–2016 роках				299 ОТГ, що об'єдналися у 2017 році					
	Надходження	Зростання	Надходження	Зростання	Надходження	Зростання	Надходження	Зростання				
	2017 рік	2018 рік	+	%	2017 рік	2018 рік	+	%	2017 рік	2018 рік	+	%
Всього, із них:	10453,6	16962,2	6508,6	163	7478,9	9051,7	1572,8	121	2974,7	7910,5	4935,8	266
Податки на доходи фізичних осіб	4100,8	9388,3	5287,4	229	4100,8	5104,0	1003,2	125	-	4284,3	-	-
Акцизний податок	1259,7	128,1	21,3	102	658,0	671,2	13,1	102	601,7	609,8	8,2	101
Єдиний податок	2231,2	2803,9	572,7	126	1187,7	1480,4	292,8	125	1043,5	1323,5	279,9	127
Податок на нерухоме майно	227,8	349,5	121,6	153,4	123,0	183,0	60	149	104,9	166,5	61,6	159

Власні доходи місцевих бюджетів, млрд грн

5 РОЗВИТОК

Децентралізація дасть імпульс розвитку бізнесу. Реформа прибере зайві перепони для відкриття нового бізнесу, адже для цього не потрібно буде їхати «в область» і проходити сотні інстанцій.

Водночас влада громади сама буде зацікавлена в стимулюванні підприємництва, адже чим більше зароблять місцеві підприємці, тим більше вони сплатять податків до бюджету громади.

...Ці нові можливості ще потрібно реалізувати. Але те-

пер усе в руках самих громад, які вперше за історію незалежності отримують реальні важелі впливу на ситуацію у своєму селі чи місті. Це демонструють ті громади, котрі вже об'єдналися та обрали свої ради й голів сіл, селищ і міст.

Дмитро Іванко

Кожен регіон має визначити свої пріоритети

Попри те, що реформа децентралізації ще триває, вона є однією з тих, результати якої вже відчутні в країні. Про це сказав Президент України під час виступу на Раді регіонального розвитку Хмельницької області 30 листопада

«ХОЧА реформа ще далека від завершення, я наголошую – вона потребуватиме і конституційного врегулювання, вона точно належить до числа тих, позитивні результати яких суспільство вже точно помітило».

Петро Порошенко нагадав, що обіцяв запровадити децентралізацію ще під час своєї передвиборчої кампанії. Але, зазначив він, багато хто з острахом тоді сприймав його слова і не вірив: «Я питаю – чому? Відповідають: а хто ж гроші з центру віддасть? Якщо в центрі було 70% грошей, а на місцях – 30%. Думали, так і буде, бо добровільно не віддадуть», – зауважив Президент.

Та, попри недовіру, реформу децентралізації було розпочато, констатував Глава держави. **«Цього року частка місцевих бюджетів зростає до 52%.**

вих бюджетів. Такого ж ніколи не було», – підкреслив він.

«І те, що ми на сьогодні маємо зростання бюджетів розвитку за останні чотири роки – у деяких громадах у 10 разів, – то це результат нашої з вами політики децентралізації», – додав Петро Порошенко.

Він зазначив, що за всіма прогнозами протягом найближчих років в Україні триватиме економічне зростання. «У першу чергу, зростатимуть стандарти життя – це моя наполеглива умова. Зростає мінімальна і середня заробітна платня. А куди йдуть доходи, ПДФУ від зростання заробітної плати? І випереджаючими темпами далі зростатимуть місцеві бюджети. Вони будуть швидше зростати, ніж бюджет держави», – сказав Президент.

«Економіка відновиться і піде вперед, якщо на виборах відповідальні політики й виборці дадуть відсіч демагогам і популістам, якщо суспільство не дозволить зруйнувати так

важко досягнути макроекономічну стабілізацію. У такому разі децентралізація приведе до появи в громадах ще більших коштів».

«Гроші і децентралізація даються для того, щоб максимально наблизити громаду до влади, людину – до прийняття рішення, яким забезпечується її життя».

Петро Порошенко також сказав, що регіональні влади мають підготувати плани розвитку територій на 2019–2021 роки й чітко визначити пріоритети.

«З урахуванням уже набутого досвіду нам необхідно посилити плановість і подолати непередбачуваність у реалізації політичного розвитку регіонів. Тому зараз моє завдання, яке ставлю всій регіональній владі – **розробити плани перспективного розвитку територій на 2019–2021 роки.** І не просто розробити, а й почати обговорення цих планів з громадами», – підкреслив Глава держави.

«Бо це не просто якась стратегія згори, а починатися має з громади, де громада має визначити пріоритети і ми спільно – проводити державницькі рішення щодо розвитку території».

За словами Президента, ці плани мають бути ухвалені на рівні

громад – кожна громада має визначити свої переваги, пріоритети і на їх основі в планах мають з'явитися першочергові об'єкти, які і будуть для всіх маркерами розвитку.

«Наявність перспективних планів із затвердженими громадою проектами, механізмами фінансування в разі підвищить інвестиційні перспективи території», – підкреслив Порошенко. За його словами, держава знайде можливість співфінансувати перші проекти, аби заохотити громади й показати правила гри. «Ідеться не про те, щоб знову поставити під контроль кошти місцевого самоврядування.

Як тільки повернемося до цього, то все – децентралізації немає», – сказав він. Президент підкреслив, що необхідно діяти об'єднано, але кожен має виконувати свою роль як «чітко злагоджений механізм». Він додав, що держава надасть фінансову допомогу для реалізації особливо значимих проектів.

Виступаючи на Форумі місцевого самоврядування 5 грудня, Президент сказав: «Маємо чітко бачити горизонти реформи. 2020 рік – ключовий. **2020 року місцеві вибори мають відбутись вже за умови покриття всієї**

території України об'єднаними територіальними громадами, тобто на новій територіальній основі».

Президент підкреслив, що для цього необхідно продовжити максимальне стимулювання подальшого об'єднання та приєднання територіальних громад, зокрема до міст обласного значення.

Він наголосив, що у 2019 році мають бути сформовані всі перспективні плани областей з повним покриттям ОТГ всієї території України.

«У 2020 році ми повинні прийняти адміністративне рішення про об'єднання громад, які за чотири роки не знайшли ані бажання, ані прагнення, ані сил об'єднатись. Люди не мають страждати від керівника, який перешкоджає створенню громад», – підкреслив Президент.

«Станеться це відповідно до бажання людей і перспективних планів, затверджених обласними радами».

Маємо завершити ключовий етап реформи, щоб усі громадяни України мали рівний доступ до якісних послуг – в освіті, медицині, соціальній сфері», – підсумував Глава держави.

23 ГРУДНЯ – ВИБОРИ

У 78 ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР
ГЕННАДІЙ ЗУБКО:

Об'єднання громад консолідує і зшиває країну

Країна очікує нової якості менеджменту, можливостей і відповідальності. І в цьому контексті важливою для держави є успішна реалізація реформи децентралізації, яка консолідує країну і зшиває її через об'єднання громад

ЗА ПЕРСПЕКТИВНИМИ планами ми маємо вже 1210 об'єднаних територіальних громад, затверджених урядом, а це 77,2% покриття України. Але ми не зупиняємось, і перед нами стоїть завдання – у 2019 році сформувати всі перспективні плани областей з повним покриттям громадами всієї території України.

Це ж стосується і тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та анексованої Автономної Республіки Крим, які на карті сьогодні зображені білими плямами. Українці, які є заручниками і під дулом кулеметів вимушені йти на фейкові вибори, мають чітко побачити своє місце у європейській Україні.

В Україні вже сформовано 865 ОТГ, які об'єднують 8,4 млн українців. Для порівняння, у 2015 році було створено – 159 ОТГ, у 2016 – 366 ОТГ і у 2017 – 665 ОТГ.

Наше завдання до 2020 року – 100% покрити Україну об'єднаними територіальними громадами з повною передачею на місця повноважень, ресурсів і можливостей.

І для цього ми постійно надаємо громадам стимули і додаткову мотивацію.

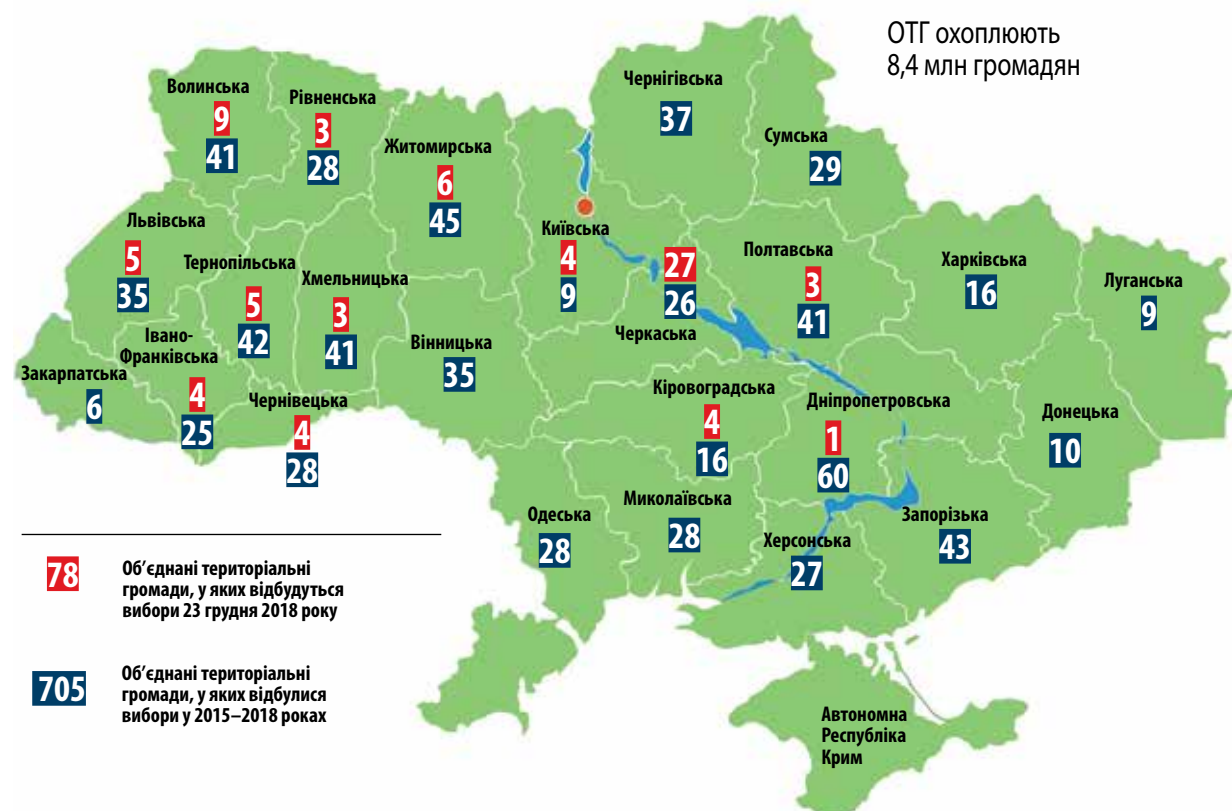
Цього року прийняли закон, який дозволив приєднання громад до міст обласного значення без проведення виборів.

І вже 16 міст обласного значення збільшили свої можливості за рахунок приєднання ОТГ.

СОЛІДАРІСТЬ
ПАРТІЙНА ГАЗЕТА

Партійна газета «Солідарність». Спецвипуск № 3 (10), 7.12.2018 р. Головний редактор Володимир Ільченко. Використано фото УНІАН. Відповідальний за випуск Ільченко В.І. Адреса редакції: 04176, м. Київ, вул. Електриків, 29А. Тел.: (044) 351-75-33. www.solidarist.ua. Засновник: ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРІСТЬ». Свідоцтво про реєстрацію: КВ №21367-11167Р від 25.06.2015 р. Тираж 80 000 прим. Безкоштовно. Видавець: ТОВ «ДРУКАРНЯ ПРЕС АРТ» 03680, м. Київ, вул. Сім'ї Сосніних, буд. 3, прим.1. Адреса друкарні: 03680, м. Київ, вул. Сім'ї Сосніних, буд. 3.

КАРТА ФОРМУВАННЯ ОТГ В УКРАЇНІ

ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ НАДАДАННЯ ПОСЛУГ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ

865
ОТГ в Україні
(за 4 роки)

37,2%
площі країни

8,4 МЛН
мешканців України
(23,9%)

123 ЦНАП створено в ОТГ

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ В ОТГ

ЯКІ ПОСЛУГИ НАЙПОПУЛЯРНІШІ

- житлові субсидії та державна допомога
- паспорт (внутрішній та закордонний)
- проживання (реєстрація та зняття з реєстрації)
- земля та нерухомість (реєстрація)

Гроші і децентралізація даються для того, щоб максимально наблизити громаду до влади, людину – до прийняття рішення, яким забезпечується її життя

Петро Порошенко
Президент України

СТАРОСТА СЕЛА

ХТО ВІН

- Лідер, якому громада села* висловила довіру на прямих виборах
- Обирається на 5 років
- Член виконавчого комітету об'єднаної громади за посадою
- Представляє інтереси жителів села в об'єднаній громаді
- Здійснює ефективну комунікацію між місцевою владою та жителями свого села

ЗАВЖДИ ПОРУЧ

- Має робоче місце на території села
- Має зручний для мешканців села графік прийому
- Організує заходи в селі
- Відстежує проблеми громади та пропонує варіанти їх розв'язання
- Працює з громадськими об'єднаннями

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ

- Звітує перед виборцями та перед радою об'єднаної громади, її виконкомом
- Відповідає за активізацію громади села у прийнятті рішень
- Не може суміщати службу з іншою посадою та підприємницькою діяльністю
- У разі невиконання обов'язків достроково позбавляється повноважень за ініціативою жителів або місцевої ради

ВІДСТОЮЄ ІНТЕРЕСИ МЕШКАНЦІВ СЕЛА

- Представляє інтереси мешканців свого села в раді об'єднаної громади та її виконкомі
- Бере участь у підготовці бюджету об'єднаної громади в частині фінансового забезпечення свого села
- Має гарантоване право голосу в раді об'єднаної громади щодо інтересів села
- Бере участь у підготовці рішень ради щодо майна громади свого села
- Контролює використання об'єктів комунальної власності, благоустрій села
- Взаємодіє з усіма організаціями у своєму селі та може отримувати потрібну для його роботи інформацію

* Тут і далі «село» вжито в значенні «старостинський округ» – одне або декілька сіл (селищ) у складі об'єднаної громади, інтереси яких представляє староста